gemeente Eersel
kempisch wonen in een wereldregio

**Raadsvoorstel**

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Raad d.d.** | 25 januari 2022 | **Portefeuillehouder** | SKR |
| **Commissie d.d.** | 11 januari 2022 | **Opsteller** | msto03 |
| **B&W d.d.** | 21 december 2021 | **Zaaknr.** | Z21000613 |

## Onderwerp

Werkprogramma 2022 en Ambitiedocument Metropoolregio Eindhoven

## Voorstel

De raad voor te stellen:

1. Op het concept werkprogramma 2022:
   a. geen zienswijze in te dienen voor de thema's economie, mobiliteit, transitie landelijk gebied en samenwerking en strategie;
   b. een zienswijze in te dienen voor het thema energietransitie, waarin meer aandacht wordt gevraagd voor het oplossen van de problemen omtrent netcongestie.
2. Op het concept ambitiedocument als reactie te geven om de samenwerking op de huidige vier thema's als kader en brede welvaart en Stad-Land als perspectief te onderschrijven en daarbij aandacht te vragen voor het actief uitdragen van de resultaten van de samenwerking.
3. Het Dagelijks Bestuur van de MRE hiervan op de hoogte te stellen.

## Inleiding/aanleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) heeft op 6 december 2021 het concept werkprogramma 2022 en het concept ambitiedocument "Balans in groei vanuit economische kwaliteit voor onze gezonde leefomgeving" vastgesteld. Deze stukken zijn op 7 december 2021 aan de raden van de 21 deelnemende gemeenten aangeboden.
Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken op het concept werkprogramma 2022. Tevens wordt uw raad de mogelijkheid geboden om een reactie te geven op het concept ambitiedocument. Een zienswijze en/of reactie moet voor 3 februari 2022 worden gegeven.

Het doel van de samenwerking binnen de MRE is het handhaven en uitbouwen van het economisch profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor de inwoners en bedrijven te stimuleren.

Het concept werkprogramma 2022 geeft op hoofdlijnen de acties weer op onze regionale opgaven voor het laatste jaar van het huidige samenwerkingsakkoord. Input voor de inhoud van het werkprogramma is geleverd vanuit de vier portefeuillehoudersoverleggen op de thema's, ambtenaren, de Metropoolconferentie voor college- en raadsleden op 6 oktober 2021 en de Raadstafel21 op 13 oktober 2021. Daarmee is het concept werkprogramma dat nu voorligt een product van de 21 deelnemende gemeenten.

Het concept ambitiedocument bevat de basis voor de verdere doorontwikkeling van het samenwerkingsakkoord na 2022 en de wijze van samenwerken. Dit document is een eerste aanzet voor het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2023-2026.

## Wettelijk en/of beleidskader

Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)
Statuut Overlegorganen Metropoolregio Eindhoven
Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en Werkprogramma's 2019, 2020 en 2021.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

## Argumenten

*1.1 Concept werkprogramma 2022: inhoudelijke thema's*
De MRE stelt ieder jaar een werkprogramma op. Basis voor het concept werkprogramma 2022 zijn het vastgestelde Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het werkprogramma 2021.
In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 staat hoe de gemeenten samenwerking aan de opgaven economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied (inhoudelijke opgaven). Ook is een hoofdstuk opgenomen dat acties bevat om uitvoering te geven aan de in het samenwerkingsakkoord beoogde manier van samenwerken, oftewel de governance.
Het werkprogramma is de leidraad voor alle concrete opgaven en acties uit het samenwerkingsakkoord en besluiten binnen de samenwerking.

In het concept werkprogramma 2022 zijn naast de 'reguliere' acties op de vier thema's ook stappen opgenomen om met elkaar te komen tot een doorontwikkeling van onze regionale inhoudelijke agenda, het huidige samenwerkingsakkoord.
Het concept werkprogramma 2022 bevat voor alle thema's een overzicht van gerealiseerde onderwerpen voor de jaren 2019, 2020 en 2021 en de te realiseren onderwerpen (acties en beoogde resultaten) voor het jaar 2022. Dit werkprogramma is vooral vanuit de inhoud opgebouwd.
In het werkprogramma 2022 is evenals vorig jaar een planning per kwartaal opgenomen.

*1.2 Voorgestelde zienswijze concept werkprogramma 2022*
Het concept werkprogramma 2022 is voor een zienswijze aangeboden aan de raden van de 21 deelnemende gemeenten. In het onderstaande wordt voor de inhoudelijke thema's een toelichting met een voorgestelde zienswijze weergegeven.

<u>Economie</u>
Samenwerking met 21 gemeenten op het gebied van economie is essentieel voor de ambities en uitdagingen waarvoor we gezamenlijk aan de lat staan. De MRE is daarvoor ook het juiste schaalniveau. Als regio de Kempen of individuele gemeente redden we het niet op dat gebied.

We herbergen diverse economische sectoren die met elkaar samenhangen en functioneren als één 'daily urban system' op het schaalniveau van Zuidoost-Brabant. De kwaliteiten van het stedelijk gebied en de kwaliteiten van het landelijk gebied zijn hierbij onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De regio heeft met hard werken een uniek economisch profiel opgebouwd. De totale Brainportregio is niet voor niets een economisch kerngebied van Nederland en is de economische motor die heeft bijgedragen dat we, economische gezien, veerkracht hebben getoond tijdens de coronacrisis. De regio is één verweven systeem, met diversiteit aan elementen die elkaar versterken.

Onze regio beschikt over de juiste factoren om de economische groeit naar de toekomst verder uit te bouwen. Groei geeft héél veel, maar vraagt ook veel. Door groei ervaren we ook in toenemende mate schaarste. Op het vlak van wonen, werklocaties, mobiliteit, de arbeidsmarkt en klimaatopgaven.

Zowel gemeente(n) als regio staan daarbij voor de uitdaging om de slagkracht te versterken.

We gaan in de toekomst nog veel meer samen doen en dat moet ook. Omdat de vervlechting van de opgaven eerder groter dan kleiner zal worden.

We willen onze partners oproepen dat het voor de doorontwikkeling van de totale Brainportregio essentieel is om blijvend te investeren in een duurzame overlegstructuur waarbij de totale vestigingsplaats Brainport het uitgangspunt is welke niet aan gemeentegrenzen gebonden is.

*Voorgestelde zienswijze economie*
Voor het thema economie stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen.

Mobiliteit
Evenals in de vorige werkprogramma's komen in het werkprogramma 2022 de volgende concrete hoofdopgaven voor het thema mobiliteit terug:
1. Verbinding Brainport met economische hoofdcentra (nationaal en internationaal).
2. Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio, samen, slim en co-modaal.
3. Doorontwikkelen van het regionaal mobiliteitssysteem.

In 2022 zorgen de volgende drie documenten met de daarbij behorende processen voor de benodigde input voor het nieuwe samenwerkingsakkoord na 2022:
- "het samenwerkingsmodel mobiliteitsdomein Metropoolregio Eindhoven" invoeren;
- het concept Toekomstbeeld Mobiliteit gezamenlijk doorontwikkelen en vaststellen;
- de regionale mobiliteitsagenda samen met de provincie doorontwikkelen en vaststellen. Dit vormt de basis voor het programmatisch regionaal (samen)werken.

Daarnaast worden masterclasses over inhoudelijke thema's binnen mobiliteit georganiseerd.

*Voorgestelde zienswijze mobiliteit*
Voor het thema mobiliteit stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen.

Energietransitie
De MRE heeft, in navolging van de Kempengemeenten, een milieueffectenonderzoek uitgevoerd (plan MER) om tot een zorgvuldige analyse van mogelijke zoekgebieden voor grootschalige opwek te komen. De gemeenten hebben mede op basis van het plan MER keuzes gemaakt voor (het openstellen van) zoekgebieden voor grootschalige opwek. Deze keuzes zijn vertaald in inschattingen van opbrengsten in deze zoekgebieden, zodat de MRE inzicht heeft in de potentie van duurzame opwek in haar regio. Het bod dat we als MRE hebben gedaan richting het Rijk is, naast gedragen, ook goed onderbouwd en daarom realistisch. Het bod is om 2 TWh aan duurzame opwek bij te dragen aan het doel van 35 TWh, in het jaar 2030.

Helaas is het al enige tijd bekend dat we in de MRE-regio kampen met (ernstige) congestie van het elektriciteitsnet. Het merendeel van de gebieden heeft geen transportcapaciteit meer, maar hier wordt door middel van congestiemanagement onderzocht of er eventueel nog (zeer beperkte) ruimte beschikbaar komt. In de Kempengemeenten is echter reeds sprake van ernstige congestie. Hier is zelfs met congestiemanagement geen enkele transportcapaciteit meer beschikbaar. Ook de status van de andere drie subregio's verandert in de nabije toekomst naar 'ernstige congestie'. De onontkoombare noodzakelijke investeringen/verzwaringen zijn evident. Niet alleen om de benodigde duurzame energie op te kunnen ontsluiten, maar ook om het draagvlak bij onze inwoners op peil te houden. Daarbij staat de MRE-bijdrage van 2 TWh aan het landelijke doel van 35 TWh onder ernstige druk.

Wat ons betreft zou er in het werkprogramma 2022 dus meer aandacht moeten komen voor het oplossen van de problemen omtrent netcongestie. Zowel via de reguliere aansluiting op het elektriciteitsnetwerk alsook onderzoek naar innovatieve oplossingen en/of alternatieven om de energietransitie mogelijk te maken. Het gezamenlijk optrekken, als gemeenten en regio, heeft hierin een duidelijke meerwaarde en is van groot belang.

*Voorgestelde zienswijze energietransitie*
Voor het thema energietransitie stellen wij voor om een zienswijze in te dienen, waarin meer aandacht wordt gevraagd voor het oplossen van de problemen omtrent netcongestie.

Transitie landelijk gebied
Als Kempengemeenten zien we meerwaarde in de MRE als verbindende factor voor de 21 regiogemeenten op het gebied van transitie landelijk gebied. Die waarde uit zich in de sterkere lobby richting andere overheden en het samenbrengen van kennis en ervaringen. We waarderen dan ook de inzet van onze MRE collega's en blijven graag onze schouders zetten onder de samenwerking. Het werkprogramma 2022 geeft hiervoor een goede basis.

*Voorgestelde zienswijze transitie landelijk gebied*
Voor het thema transitie landelijk gebied stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen.

Thema samenwerking en strategie
Voor samenwerking en strategie zijn enkele samenwerkingsopgaven met een doorlopend karakter vermeld die kunnen worden gezien als de 'basisdienstverlening'. Daarnaast zijn specifiek voor het jaar 2022 acties genoemd die uit het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 voortvloeien. Zie daarvoor de pagina's 41-42 van het concept werkprogramma.
Binnen het thema samenwerking en strategie zijn de perspectieven van Brede Welvaart en in dat verlengde Stad-Land als een overkoepelende paraplu meegenomen. Daarmee wordt de integraliteit en samenhang van het werkprogramma bevorderd.

*Voorgestelde zienswijze samenwerking en strategie*
Voor het thema samenwerking en strategie stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen.

Samenhang tussen de thema's
In het concept werkprogramma 2022 zijn de vier thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied opgenomen. Deze vier thema's hebben een onderlinge samenhang met elkaar. In het overzicht op pagina 10 van het concept werkprogramma is op hoofdlijnen aangegeven hoe de opgaven zich tot elkaar verhouden.

*2.1 Concept Ambitiedocument "Balans in groei vanuit economische kwaliteit voor onze gezonde leefomgeving"*
Het concept Ambitiedocument "*Balans in groeit vanuit economische kwaliteit voor onze gezonde leefomgeving*" is een overdrachtsdocument voor de nieuwe gemeenteraden. Het document geeft inhoudelijk op hoofdlijnen richting aan de doorontwikkeling van het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 én de wijze van samenwerken. Voor de inhoudelijke opgaven is het vertrekpunt de vier thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. Daarnaast zijn twee perspectieven toegevoegd van waaruit we naar deze thema's kijken. Dit zijn Brede Welvaart en in dat verlengde ook de verbinding Stad-Land als 'complete' regio.

Proces
Voor het tot stand komen van de kaders van een Samenwerkingsakkoord 2023-2026 (ambitiedocument) zijn verschillende kennissessies (inhoudelijke masterclasses) over de regionale opgaven georganiseerd voor colleges, raden en ambtenaren: op 6 september 2021 Brede Welvaart, op 10 september 2021 Stad-Land en op 15 september 2021 Economie.
Het proces is op hoofdlijnen opgebouwd uit vier stappen (verkennen, verbinden, agenderen, organiseren). Beoogd doel daarbij is om de verschillende doelgroepen objectief inzicht te geven en te ondersteunen bij de verkenning van bovenlokale opgaven waarvan het toegevoegde waarde biedt om die door samenwerking op te pakken.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Opbouw
Het concept ambitiedocument is opgebouwd uit zes hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk beschrijft de ‘complete’ regio als ‘daily urban system’ en de doorontwikkeling van onze ambitie voorbij enkel en alleen economische groei. Daarmee is ook het perspectief van brede welvaart en een gezonde leefomgeving prominenter in onze ambitie opgenomen. Hoofdstuk 2 beschrijft de ambitie voor onze ‘complete’ regio. Hoofdstuk 3 beschrijft het samenwerkingslandschap en de wijze van samenwerken in Zuidoost-Brabant en hoofdstuk 4 de regionale opgaven. Hoofdstuk 5 gaat in op de opgaven en thema’s waarvan het logisch is om deze de komende periode door te ontwikkelen op het schaalniveau van 21 gemeenten. Hoofdstuk 6 geeft richting mee hoe we met elkaar een stap vooruit kunnen gaan zetten in ons ‘samen werken’ (aanscherping van eigenaarschap en medeverantwoordelijkheid).

Brede welvaart als verbindend perspectief
De focus van de agenda van de MRE lag de afgelopen periode op vier urgente inhoudelijke en integraal verbonden thema’s. Daarmee hebben we een aantal mooie successen bereikt met onder andere het bereikbaarheidsakkoord, het streefbeeld landelijk gebied, de herstelaanpak coronacrisis en de Regionale Energiestrategie (RES).

Het concept ambitiedocument beschrijft de ambities voor de aanpak van grote opgaven in het landelijk gebied en de verbinding van stad en land als een eerste aanzet voor het samenwerkingsakkoord 2023-2026.
De vier thema’s zijn opgaven voor de complete regio. Daarbij kijken we vanuit een breder perspectief naar de thema’s, namelijk vanuit het perspectief ‘brede welvaart’.
Bij brede welvaart gaat het niet om het vergroten van de (materiële) welvaart, maar om het welzijn en welbevinden van de bevolking. Welvaart in brede zin gaat over de mogelijkheden van mensen om een leven te leiden dat ze positief waarderen. Het gaat om de kwaliteit van leven en van de leefomgeving (werk, school, ontspanning en sociale interactie, ons ‘daily urban system’).
Regionale factoren spelen daarbij een rol. Met de verbreding van het welvaartbegrip wordt er automatisch aandacht gevraagd voor de omstandigheden waarin mensen leven.
Door brede welvaart centraal te stellen in regionaal beleid zorgen we ervoor dat alle inwoners in de regio kunnen profiteren van groei in welvaart en welzijn.

*2.2 Voorgestelde reactie concept Ambitiedocument*
Het concept ambitiedocument is voor een reactie aangeboden aan de raden van de 21 deelnemende gemeenten. Het gaat om de vraag wat de huidige raad wil meegeven aan ambities op lange termijn aan de nieuwe raad. Welke accenten zijn gewenst op onze inhoudelijke agenda? Wat moeten we zeker behouden van onze samenwerking?

Onze regio is een toonaangevende hightechregio die zich kenmerkt door een kennisintensieve en slimme maakindustrie. Een regio met diversiteit aan dorpen en steden en mooie landschappen waar inwoners werken, wonen én gebruikmaken van alle voorzieningen. De kwaliteiten van het stedelijk gebied en de kwaliteiten van het landelijk gebied zijn hierbij onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Regionale uitdagingen
We staan voor grote transities in klimaat en energie en ruimtegebruik in het landelijk gebied. Maar ook voor het behoud van de kwaliteit van de leefomgeving en de sociale balans. Deze uitdagingen vragen om continuering van de samenwerking op de vier bestaande thema’s economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. Daarbij ondersteunen we de ambitie om de resultaten van de samenwerking in een breder perspectief te plaatsen: wat draagt dit bij aan de inwoners in de totale regio: stad én land, economisch én maatschappelijk.

Brede welvaart
Onze regionale samenwerking heeft in het verleden al geleid tot een krachtige economische ruggengraat. We ondersteunen de ambitie om breder te kijken dan de (high)tech economische ontwikkeling, maar ook aandacht te schenken aan de maatschappelijke opgaven in de regio. Een hogere kwaliteit van het woon- en leefklimaat in de regio maakt dat inwoners en anderen zich hier gezonder voelen en draagt bij aan het welzijn en de welvaart voor iedereen. Nu en in de toekomst.

Samenwerking met 21 gemeenten is essentieel voor de ambities en uitdagingen op dat gebied. Als regio de Kempen of individuele gemeente redden we het niet op dat gebied. De MRE is daarvoor het juiste schaalniveau.

Aandacht voor het delen van successen
Het ambitiedocument noemt eigenaarschap en medeverantwoordelijkheid als de belangrijkste voorwaarden voor effectieve samenwerking. Cruciaal daarvoor is betrokkenheid van bestuurders, raadsleden en ambtenaren, maar ook maatschappelijke en commerciële partners en kennisinstellingen. Het actief uitdragen en verantwoorden van de positieve resultaten van onze samenwerking, ook de resultaten voor individuele gemeenten, versterkt deze betrokkenheid. Daarmee kan samenwerking op het schaalniveau van de MRE nog vanzelfsprekender worden.

Voor het concept Ambitiedocument stellen wij voor om als reactie te geven om de samenwerking op de huidige vier thema's als kader en brede welvaart en Stad-Land als perspectief te onderschrijven en daarbij aandacht te vragen voor het actief uitdragen van de resultaten van de samenwerking.

## Alternatieven

Een alternatief is om de voorgestelde zienswijze te wijzigen of een nieuwe zienswijze toe te voegen op het concept werkprogramma 2022 en/of een andere reactie te geven op het concept ambitiedocument.

De kans bestaat dat één of meerdere gemeenten binnen de MRE zich niet kunnen vinden in het voorgestelde concept werkprogramma 2022 en het concept ambitiedocument. Een zienswijze of een reactie heeft voornamelijk effect als deze door een meerderheid van de 21 gemeenten wordt gesteund. Een zienswijze kan leiden tot een gewijzigd besluit van het AB van de MRE.

Het AB van de MRE zal alle zienswijzen op het concept werkprogramma 2022 en alle reacties op het concept ambitiedocument van de raden betrekken bij de vaststelling van het werkprogramma 2022 en het ambitiedocument.

## Risico's

Niet van toepassing.

## Financieel

Het concept werkprogramma 2022 blijft binnen de kaders van de Programmabegroting 2022 die is vastgesteld. Voor de uitvoering van het ambitiedocument zijn eveneens voldoende middelen beschikbaar. Aan dit voorstel zijn daarom geen financiële consequenties verbonden.

## **Communicatie**/Participatie

De Kempengemeenten zoeken afstemming over de inhoudelijke onderwerpen van het samenwerkingsakkoord en de jaarlijkse werkprogramma's. Voor dit voorstel is ook afstemming gezocht.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Uw zienswijze op het concept werkprogramma 2022 en uw reactie op het concept ambitiedocument moet vóór 3 februari 2022 kenbaar worden gemaakt aan het DB van de MRE.

Het concept ambitiedocument is ook voor kennisgeving aangeboden aan verschillende stakeholders: Raadstafel21 MRE, Stichting Brainport (als partner in de samenwerking en sterke verbinding op de Brainportagenda), provincie Noord-Brabant, waterschappen Aa en Maas en De Dommel (vanwege het gebiedspartnerschap), ZLTO (als partner op de landelijke opgaven), drie gemeenschappelijke regelingen op het niveau van Zuidoost-Brabant en sprekers uit de masterclasses MRE.

## Planning

Het DB van de MRE heeft gevraagd voor 3 februari 2022 een zienswijze in te dienen en/of een reactie te geven.

Naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen op het concept werkprogramma 2022 wordt een concept nota van beantwoording zienswijzen gemaakt die wordt meegenomen bij de uiteindelijke besluitvorming. De definitieve vaststelling van het werkprogramma 2022 is gepland in de vergadering van het AB van de MRE op 23 februari 2022.

De bedoeling is dat het AB in dezelfde vergadering eveneens het definitieve ambitiedocument met de Kaders Samenwerkingsakkoord 2023-2026 vaststelt op basis van de ontvangen reacties.

De vaststelling van het Samenwerkingsakkoord 2023-2026 en het werkprogramma 2023 is gepland in de vergadering van het AB op 21 december 2022. Daaraan voorafgaand worden deze stukken in het najaar van 2022 voor een zienswijze aan uw raad voorgelegd.

Uw raad wordt halfjaarlijks via een Metropoolconferentie bijgepraat over de voortgang van het werkprogramma.

## Bijlagen

1. Brief aanbieding concept Werkprogramma 2022 (corsanummer 21.26374).
2. Concept Werkprogramma 2022 (corsanummer 21.27100).
3. Brief aanbieding concept Ambitiedocument (corsanummer 21.26378).
4. Concept Ambitiedocument “Balans in groei vanuit economische kwaliteit voor onze gezonde leefomgeving“ (corsanummer 21.26379).
5. Zienswijze concept Werkprogramma 2022 en reactie Ambitiedocument (corsanummer 21.26385).

Eersel, 21 december 2021
Burgemeester en wethouders van Eersel

| secretaris | burgemeester |
| --- | --- |
| de heer ing. H.M.L. Offermans | de heer drs. W.A.C.M. Wouters |

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

**Raadsbesluit**

**R21.098**

Onderwerp: Werkprogramma 2022 en Ambitiedocument Metropoolregio Eindhoven

De raad van de gemeente Eersel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21 december 2021;

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 11 januari 2022;

b e s l u i t :

1. Op het concept werkprogramma 2022:
   a. geen zienswijze in te dienen voor de thema's economie, mobiliteit, transitie landelijk gebied en samenwerking en strategie;
   b. een zienswijze in te dienen voor het thema energietransitie, waarin meer aandacht wordt gevraagd voor het oplossen van de problemen omtrent netcongestie.
2. Op het concept ambitiedocument als reactie te geven om de samenwerking op de huidige vier thema’s als kader en brede welvaart en Stad-Land als perspectief te onderschrijven en daarbij aandacht te vragen voor het actief uitdragen van de resultaten van de samenwerking.
3. Het Dagelijks Bestuur van de MRE hiervan op de hoogte te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 25 januari 2022

De raad van de gemeente Eersel

| | |
|---|---|
| de griffier, | de voorzitter, |
| J.W.G. van Bree | drs. W.A.C.M. Wouters |